

INSTITUTTRÅD – INSTITUTT FOR DESIGN

Sak nr.: 18/21

ePhorte saksnummer:

Sakstype: Vedtak

Møte: 17.11.2021

Revisjon av Bachelorprogrammet i design

Bakgrunn

Instituttet vedtok 30.09.21 rammene for ny emnestruktur. Med utgangspunkt i rammen har arbeidsgruppen revidert studieplanen for Bachelorprogrammet i design, med tilhørende emnebeskrivelser. Programstyrets behandling av saken vil presenteres for instituttrådsrådet.

Revisjonen er å anse som redesign av gjeldende studieplan, men med strukturtilpasninger. Læringsutbyttebeskrivelsene for studieprogrammet videreføres, men med presiseringer av til punkt. Strukturendringene medfører at det utformes nye emnebeskrivelser, med tilhørende læringsutbyttebeskrivelser og vurderingsformer for emnenivået. Instituttets samlede undervisningsaktivitet forblir i all hovedsak uendret, men omstruktureres inn i bestemte emner/emnegrupper.

Til saken

Forslag til ny emnestruktur følger gjeldende praksis ved at det er ønskelig å ivareta ulike faglige tilnærminger, metoder og engasjement i egen læringsprosess, samtidig som emnestrukturen blir en kilde til å forstå både faglige forventninger, undervisningsaktiviteter, og ferdighetskrav.

Ny struktur tar utgangspunkt i gjeldende praksis, hvor ulike undervisningsaktiviteter som i dag er smeltet sammen til et semesteremne på 30 studiepoeng, grupperes etter faglig tilhørighet. Emner har titler som viser emnets tematikk og innhold. De fleste emner har et omfang på 10 til 15 studiepoeng, mens noen få emner ligger på 5 studiepoeng. Eksamensprosjektet går over hele avsluttende semester og er på 30 studiepoeng. Videre etableres det fellesemner mellom de to studieretningene.

Selv om faglig innhold og intensjoner i stor grad forblir det samme i ny struktur, kan revisjonen av studiestrukturen oppfattes som vesentlige endringer, spesielt for studentene. Årsaken er at undervisningsaktiviteter som tidligere var underlagt et stort semesteremne, nå står som selvstendige undervisningsenheter, med egne læringsutbyttebeskrivelser og vurderingsformer. Studenter vil dermed utsettes for flere vurderinger i løpet av studieforløpet og flere studiekomponenter blir mer synlige og obligatoriske. Fordelen er at det blir tydeligere hvilken undervisning studenten gjennomfører og hvilke kvalifikasjoner studenten står igjen med etter fullførte studier.

UNIVERSITETET I BERGEN

Fakultet for kunst, musikk og design

Vedlagt finnes forslag til studieplan for Bachelorprogrammet i design, med tilhørende emnebeskrivelser. Noen emnebeskrivelser er ikke ferdigstilt.

Det bemerkes at arbeidsgruppen ikke har ferdigstilt valgfrie emner. Dette arbeidet må til en viss utstrekning skrives med andre fagmiljø. Arbeidet med valgfrie emner planlegges våren 2022.

Undervisningsaktivitet og undervisningsformer

Undervisningsaktivitet i gjeldende studieplan vil i all hovedsak videreføres i ny plan.

Endringen skjer i form av at ulike aktiviteter knyttes til spesifikke emner, med tilhørende nye læringsutbyttebeskrivelser og vurderinger. Emnene har fått navn som dekker innholdet.

Studenter må dermed melde seg opp i emner for å få tilgang til deler av undervisningen. Det vil derfor bli tydeligere fra utdanningsplanen hvilke emner de har fullført.

Undervisningsbelastningen hos fagpersonalet og verkstedsbelegg endres dermed i liten grad, men aktiviteten vil etter hensikten knyttes til spesifikke emner.

Studentstyrt læring og prosjekt og gruppeorienterte undervisningsformer vil fortsatt være en kjerne i undervisningen. I tillegg vil seminarer, forelesninger, presentasjoner, gruppekritikker og teknikkøvelser være mye brukte undervisningsformer. Ansvarlig person for vurdering av mengde og faglig relevante undervisnings- og arbeidsformer blir emneansvarlig for de ulike emnene.

Læringsutbytte

Som nevnt tidligere blir ikke læringsutbyttet endret på studieplans-nivået. Det har likevel vært et stort arbeid med å definere læringsutbytte i nye emnebeskrivelser. Aktiviteten er kjent fra gjeldende studieplan, men dette samles nå i et emne, hvor utbyttet må harmoniseres med resten av emneporteføljen og settes på rett kvalifikasjonsnivå, iht Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk (NKR). Det bemerkes også at skapende prosesser er modningsfag, hvor progresjon kan være utfordrende å konkretisere. Fagmiljøet har valgt å skille kategoriene kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse i de fleste emnene.

Under utarbeidelsen av læringsutbytte er Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk fulgt (NKR), og det bekreftes at læringsutbyttebeskrivelsene samsvarer og er tilpasset nivåene i første og andre syklus (nivå 6 og 7, NKR).

Vurderingsformer

Med omlegging av ny emnestruktur er omfanget av vurdering og nye vurderingsformer noe av det mest påfallende i studieprogrammene. Det har vært et mål å opprette vurderingsformer som speiler læringsutbyttet og undervisningsinnholdet i emnet. Det er også ønskelig at studenter blir prøvd på ulikt vis i studieforløpet og instituttet tar i bruk en rekke nye vurderingsformer som speiler læringsmålene i emnene.

Studentenes faglige resultater er komplekse prestasjoner som vurderes helhetlig med utgangspunkt i profesjonelt skjønn og kvalitative kriterier. Erfaringsmessig er dette gunstig for å prøve studentens progresjon i skapende prosesser.

UNIVERSITETET I BERGEN

Fakultet for kunst, musikk og design

Siden læring i denne type fag ikke kan settes på formel, anbefales det at gjeldende vurderingskriterier (vedlegg1), brukes til alle vurderingsformer. Det er utformet åtte vurderingskriterier som felles referanseramme for vurdering av kandidatenes arbeid ved semestervurdering og avgangseksamen:

- Undersøkelse
- Analyse
- Fagkunnskap
- Eksperimentering
- Realisering
- Kommunikasjon og presentasjon
- Personlig og profesjonell utvikling
- Samarbeid og selvstendig profesjonelt arbeid

Vurderingskriteriene er fastsatt for å bidra til at studentene forstår hva som forventes av dem hva som er sterke sider ved arbeidene og hvilke aspekter som må forbedres. De ulike emnebeskrivelsene definerer hvilke kriterier som brukes. Sensorveiledninger til hver enkelt emne vil formuleres i løpet av 2022.

Det påpekes at alle vurderinger med en muntlig komponent, ikke kan påklages av kandidaten. Instituttet må derfor være forsiktig med for utstrakt bruk av muntlige eksamener. Denne balansen ser ut til å være ivaretatt slik emnebeskrivelsene nå presenteres.

Alle emner bruker karakterskalaen bestått/ikke bestått.

Studieadministrasjonen avventer UiBs fortolkning av ny paragraf i [Universitet- og høyskoleloven § 3-9, punkt 2](#): «Det skal være minst to sensorer, hvorav minst én ekstern, ved bedømmelse av kandidatenes selvstendige arbeid i høyere grad». Fortolkningen av denne hjemmelen kan få merkostnader for eksamensavvikling ved instituttet.

Emneansvar

UiBs kvalitetssystem (2020) for utdanningene er en del av det samlede systemet for internkontroll. Kvalitetssystemet er utformet slik at miljøene gir et kontinuerlig fokus på utvikling i studietilbudet, og sikrer at UiBs studier holder forsvarlig kvalitet iht. nasjonale forskrifter og lover. Spesielt ønskelig er det å ivareta kvalitetssystemets sykliske prosesser; svikt i kvalitet fanges opp og møtes med systematiske løsninger for oppfølging, og dokumentasjon av iverksatte tiltak. Studentene skal involveres i alle fasene av kvalitetsarbeidet.

KMD har siden 2020 tilpasset kvalitetsarbeidet på ulike nivå for å imøtekomme den nye systembeskrivelsen. For at de sykliske ordningene skal fungere etter intensjonen, er det avgjørende at rollen som emneansvarlig fungerer. Emneansvarlig har en nøkkelfunksjon, både som ansvarlig for undervisningen i emnet, og den som vurderer kvaliteten i emnet. Emneansvarlig leverer egenvurdering av emnet til programstyret. Egenvurderingen beskriver undervisningsopplegget, hva som fungerte eller ikke fungerte, og hva som gjøres for å følge

dette opp, samt andre forhold med betydning for kvaliteten i emnet. Dette forutsetter at emneansvarlig har nødvendig oversikt av emnets innhold og undervisningsaktiviteter.

I dag er det utfordrende å oppfylle kravene knyttet til emneansvar i [kvalitetssystemet](#) til UiB. Årsaken ligger i emnestrukturen fra tidligere Kunst- og designhøgskolen i Bergen hvor et emne tilsvarende et helt semester på 30 studiepoeng, uavhengig av undervisningstype eller aktivitet studenten gjennomfører. Hvert emne inneholder derfor et særlig mangfoldig undervisningstilbud. Det er vanskelig for en fagperson å ha oversikt over all undervisningsaktivitet i emnet, men også kvalitetssikre innholdet som tilbys. Konsekvensen er blant annet at emneansvarlig blir sittende med mye administrativt koordineringsarbeid uten å være påkoblet den faglige aktiviteten, samt at studenttilbakemeldinger og utdanningstilbudet aldri blir tilstrekkelig vurdert. Foreslått emnestruktur gir kortere vei for emneansvarlige til studentene som undervises i emnet.

Det er ønskelig at fagpersoner som er nærmest undervisningen og det faglige innholdet, har det bærende kvalitets- og koordineringsansvaret som emneansvarlig. Dette vil skape tydeligere ansvarsfordeling, definere faglige handlingsrom for ansatte og tydeliggjøre for studentene hvem som er ansvarlige for ulike sider av undervisningen ved Institutt for design. Foreslått emnestruktur gir instituttet også bedre muligheter til å anvende kvalitetssystemet etter intensjonen.

Nasjonale krav til studium og fagmiljø

Ved KMD har studiekvalitetskomiteen det akkrediterende ansvaret for fakultetets studieportefølje og anbefaler reakkreditering til fakultetsstyret. Studiekvalitetskomiteen vil gjennomgå både Bachelorprogrammet i design med hensyn til tilsynsforskriftens krav, da spesielt [§ 2-2 Krav til studietilbudet](#) og [§ 2-3 Krav til fagmiljø](#). Dette skjer i forkant av fakultetsstyrets behandling, 9. desember 2021.

Studietilbudets samlede arbeidsomfang skal være på 1500-1800 timer per år for heltidsstudier¹. Det understrekes at studieplanen med nye emnebeskrivelser dekker en stor flate av innhold, slik som faglige forventninger, samlede aktiviteter og visuelle resultat som gjenspeiler en nokså høy grad av forpliktende arbeidsomfang for studentene. For å ivareta den store graden av selvstyrte aktiviteter i skapende prosesser, i tillegg til stor undervisningsmengde, anses studentens samlede arbeidsomfang i øvre time-sjikt.

Når det gjelder tilsynsforskriftens § 2-3 (4); krav til at *studietilbudets innhold, oppbygging og infrastruktur skal være tilpasset læringsutbyttet for studietilbudet*, påpeker saksbehandler at det ikke har vært grunnlag for tilstrekkelig vurdering av dette punktet. Årsaken har vært forsinket ferdigstilling av emnebeskrivelser. Dette har medført at eksempelvis, allokering av verksted- og undervisningsressurser eller studieadministrative konsekvenser på nåværende tidspunkt ikke er kartlagt. Det bemerkes samtidig at ny studiestruktur har sitt utgangspunkt i gjeldende praksis, hvor hovedvekten av undervisningsaktiviteter er kjent for institusjonen.

¹ <https://lovdata.no/forskrift/2017-02-07-137/§2-2>, punkt 3

Punktet vil vurderes mer inngående frem mot studiekvalitetskomiteens og fakultetsstyrets behandling i desember.

Ekstern fagfelle

Det er oppnevnt tre eksterne fagfeller for Bachelorprogrammet og Masterprogrammet i design, fra og med høsten 2021. Instituttet har gjennomført et fellesmøte med fagfellekomiteen. Her gjennomgikk instituttledelsen prosessen med redesign av bachelorprogrammet og målsetninger for den nye strukturen. Fagfellens tilbakemeldinger finnes i referatform og er hensyntatt under utviklingen av nye emnebeskrivelser. Fagfellene vil også skrive årlige rapporter som legges ved instituttets systematiske oppfølging av studiekvaliteten i programmene.

Studentmedvirkning

Instituttet har hatt som målsetting å involvere studentene i revisjonsprosessen. På grunn av studentdemokratiets problemer med å oppnevne studentrepresentanter inn i Kunstnerisk studentutvalg (KSU) og Fagutvalget for design (FUDE), har studentrepresentasjon dessverre ikke vært tilstedeværende. Både institutt og fakultetsadministrasjon har arbeidet for å få studentdemokratiet på plass. Mens man avventer studentrepresentasjon i formelle organ, slik som programstyre, instituttråd, studieutvalg og fakultetsstyrer, har programstyreleder initiert møter med kultillitsvalgte.

Dekanens anbefalte føringer:

Studieutvalget vedtok i sak 20/20 åtte anbefalte føringer for videre arbeid med studieprogramdesign og emner (BA og MA). Det gjøres med dette en vurdering av måloppnåelsen av hvert punkt.

1. Alle emner må få et navn som gir informasjon om faglig innhold.

Alle emner får navn som indikerer emnets innhold og faglige intensjoner.

2. All faglig aktivitet i programmet, som kurs, prosjekter og fordypningsområder, knyttes til et(t) (eller flere) emne(r).

Instituttet har brukt mye tid på å plassere relevant aktivitet inn i passende emnestrukturer. Innholdet i emnebeskrivelsene blir å anse som den fastgitte undervisningen i design på instituttet. Instituttet sitter med mye kompetanse, denne kan fortsatt brukes i valgemner. Dette vil være supplement til studieplanen slik den nå presenteres.

3. Alle emner skal ha en emneansvarlig.

Dette gjennomføres.

4. Det legges til rette for valgemner på tvers av studieprogrammene. Emner fra andre fakulteter kan også inngå i en portefølje av valgbare emner.

Det er nå laget plass i studieprogrammene til åpne emner. I Bachelorprogrammet i design er 10 studiepoeng åpne i fjerde semester. Noe dialog er opprettet mellom fakultets tre institutter

om opprettelse av tverrfaglige valgemner. Disse emnene vil opprettes i løpet av vårsemesteret 2022.

5. Valgbare emner organiseres normalt over ett semester.

Se svar punkt 4.

6. Alle studieprogrammene kan (bør) ha ett eller flere emner som er valgbare for studenter fra andre program.

Se svar punkt 4.

7. I emner som er valgbare for studenter i flere studieprogram bør undervisere fra flere institutter bidra.

Se svar punkt 4.

8. Alle studieprogram skal ha en ekstern fagfelle.

Eksterne fagfeller er godkjent for Bachelorprogrammet og masterprogrammet i design.

Kostnad og ressursfordeling

Utover formelle og nasjonale kvalitetskrav er intensjonen med ny emnestruktur også å gjøre driften av studieprogrammene enklere og mer oversiktlig for både fagadministrative, stab og studenter.

Det er utarbeidet maler for timeregnskap for ulike typer undervisningsaktivitet ([vedlegg](#)). Instituttet har ikke utført beregninger på ulike undervisningsformer i emnene, men dette arbeidet vil gjøres ved implementering av reviderte emner. Siden undervisningsaktiviteten i hovedsak ikke avviker fra gjeldende plan, vurderer instituttet at timeregnskapet for ulik undervisning ikke vil påvirke undervisningskapasiteten negativt i vesentlig grad. Den enkelte underviser kan oppleve mindre press, fordi organisert undervisning blir mer synlig, regulert og med jevnlig gjennomføringer.

Samtlige emner ved Institutt for design anses som ressurskrevende emner å gjennomføre. Årsaken ligger i undervisningstett oppfølging av studenter, både fra fagstab med tilhørende teknisk støtte på verkstedene. I tillegg kommer også bruk av spesialrom, utstyr og materialbruk. Belastning på utstys- og maskinparken anses som mer eller mindre den samme i dag. Det samme gjelder kostnader knyttet til diverse materiell, studieturer eller feltarbeid. Det planlegges ikke vesentlige endringer i undervisningsinnholdet med betydning for denne delen av instituttets budsjett. Det understrekes at det må brukes betydelige ressurser for at denne emnegruppen skal planlegges og gjennomføres sømløst og optimalt for studenter og involverte i undervisning og teknisk-administrativ støtte. Implementeringen av dette må skje i samarbeid med emneansvarlig og studieadministrasjon fom. januar 2022.

Fakultetets administrasjon vil også få økt arbeidsbelastning som resultat av ny emnestruktur. Spesielt fagnære funksjoner knyttet til studieadministrasjon, slik som studiekonsulent, tilrettelegging, eksamenskonsulent, timeplanlegger og systemkoordinator vil få vesentlig mer

UNIVERSITETET I BERGEN

Fakultet for kunst, musikk og design

belastning. Dette gjelder ikke kun i en implementeringsfase, men vil endre det operasjonelle arbeidsflyten. Endringen i studiestruktur vil i mindre grad få konsekvenser for arbeidsoppgaver knyttet til opptak, internasjonalisering, produsent, formidling eller førstelinje.

Finansiering

Når det gjelder vurdering av potensielle endringer i instituttets finansiering som følge av ny emnestruktur, har studieadministrasjonen ikke hatt mulighet til å vurdere potensielle endringer i resultatmidlene. Den nye emnestrukturen med tilhørende vurderingsformer kan få forskjellige følger, for eksempel studentforsinkelser, studiepoengreduksjon, og kandidatproduksjon.

Programstyrets vedtak 15.11.21

Programstyret anbefaler at Instituttrådet vedtar revidert studieplan med tilhørende emnebeskrivelser for Bachelorprogrammet i design. Programstyret vil gjøre mindre tekstlige endringer i emnebeskrivelsene, spesielt rettet mot obligatoriske arbeidskrav og vurderingsformer frem mot 1. desember 2021.

Merknad: Programstyret oppfordrer KSU til å oppnevne studentrepresentanter så raskt som mulig. Studentenes stemme er svært viktig i revisjonsprosesser.

Forslag til vedtak:

Instituttrådet slutter seg til programstyrets anbefalinger og godkjenner revidert studieplan med tilhørende emnebeskrivelser for Bachelorprogrammet i design, med forbehold om at studieplan/emnebeskrivelser er ressursmessig bærekraftige.

Vedlegg: Mal kostnadsvurdering undervisning

	Aktivitet	Studenter	Timer	Faktor	Sensorer	Sum	
Studentuavhengig undervisning	Forelesning		12	4		48	
	Seminar		12	3		36	
	Workshop		12	2		24	
						0	
						0	
						0	108
Studentavhengig undervisning	Veiledning	10	2	2		40	
	Oppgaveretting					0	
	Hovedinstrument	5	27	2,55		344,25	
	Akkompagnement	5	13	3		195	
	Studioveiledning					0	
						0	579,25
Eksamen	Skoleeksamen	5	0,7	1	2	7	
	Hjemmeeksamen	10	2	2	2	80	
	Mappe				2	0	
	Muntlig	20	1	1	4	80	
						0	
						0	167
Grand Total							854,25